

РОЗВИТОК КОМПОЗИЦІЙНОГО МИСЛЕННЯ ТА УЯВИ, У СТУДЕНТІВ АХІ, В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ РИСУНКУ

КОНШИНА О.М., БОНДАРЕНКО А.Р.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Проблема композиційного мислення у студентів, є досить поширеною. Необхідно виявити та визначити основні етапи формування композиційного мислення у процесі навчання творчим дисциплінам. Тому, в багато навчальних вишів впроваджуються нові художньо-творчі завдання, методи та прийоми навчання, спрямовані на розвиток у студентів композиційного мислення. У ході проведення дослідження цієї системи вирішувались такі завдання: пошук можливостей творчого розвитку та активізація художнього сприйняття на основі посилення емоційної чуйності; вивчення методів та прийомів розвитку композиційного мислення.

У структурі художнього мислення виділяють образно-чуттєві, вербальні, емоційні, раціональні, інтуїтивні та інші компоненти. Різновидами є образне, просторове, візуальне та композиційне мислення. Композиційне мислення визначається трьома взаємопов'язаними та взаємозумовленими факторами: сприйняттям природи, структурною організацією задуму та образотворчими засобами створеної композиції.[1]

Композиційне мислення є динамічним процесом, формування якого будується на певних законах психології, педагогіки та закономірностей композиції. Тому, методи активізації композиційного мислення, мають бути спрямовані в першу чергу на покращення спеціальних знань та умінь, здібностей та професійних якостей у студентів, які є основоположними для створення виразного, з художньої та естетичної точок зору, мистецтва.

Основними завданнями різних методичних праць є: розвиток уміння абстрагуватися, подолання інертності мислення, використання інтуїції, генерування та комбінування різних ідей шляхом розвитку гнучкості мислення.[1]

Композиційне мислення спрямовано на розумну передачу художніх образів, де особливості мислення студентів-архітекторів, та студентів-дизайнерів, впливають на виконання будь-яких завдань. Аналіз програм навчання допомагає зрозуміти, який комплекс вправ стає найбільш успішним. Розвивати мислення - значить розвивати всі види та форми мислення та стимулювати процес переростання їх з одних в інші, формувати та вдосконалювати розумові операції, розвивати та виробляти вміння.

Важливим компонентом художньої композиційної діяльності є уява, тобто психічний процес злиття і перетворення образів пам'яті і уявлення, і навіть створення на їхній основі абсолютно нового образу. Композиційне мислення включає уяву на формування нових художніх образів та реалізації ідейного задуму. Основною є надання допомоги студентам-архітекторам всіх курсів навчання (особливо першого та другого) при виконанні творчих завдань.[2] Використовуючи закони перспективи для грамотного розміщення рисунка на аркуші, передачі пропорцій та обсягів за допомогою світлотіні – є чудовим початком формування майбутнього фахівця. Під час процесу навчання студенти повинні паралельно з натурою виконувати різні композиційні завдання (наприклад, натюрморт із геометричних фігур). У композиції з уяви не потрібно прив'язуватися до будь-якої конкретної площини, вона береться довільно, а геометричні тіла вибудовуються за всіма законами лінійної перспективи.[1]

Базовою основою для грамотного виконання зображень можна виділити вивчення теоретичних правил об'ємного зображення предметів (лінійна та повітряна перспектива), використання різних засобів для передачі обсягу (лінія, штрих, тон) та знання основ конструктивної форми предмета.[3] Робота над об'ємним зображенням сприяє не тільки розвитку пам'яті, а й творчого мислення студентів. Об'ємно-просторова композиція має основні принципи: цілісність, супідрядність, ритм, масштабність, тощо.[3]

У творчості архітектора-дизайнера професійним матеріалом є простір, його організація за законами функціонування, масштаб і масштабність по відношенню до людини, його гармонійність при сприйнятті в натурі. Важливо побачити в рисунку ілюзію навколишнього простору. Вправи в рисуванні геометрії з природи - один з етапів, який слід пройти, щоб приступити до композиційних завдань. Вони ж у свою чергу спрямовані на розвиток та формування індивідуальної творчої уяви та фантазійного мислення. Починаючи з найперших простих завдань по композиції, студенти вчаться працювати з простором, поступово розкриваючи і вдосконалюючи творчі та технічні можливості.

Література:

1. Новлев В.І., Барабанов А.А., "Художньо-композиційна підготовка архітекторів і дизайнерів", 1991.
2. Об'ємно-просторова композиція в архітектурі під ред. А. Степанова, М. А. Туркуса. М.: Будвидав, 1995.
3. Степанов А. В. Об'ємно-просторова композиція. М.: Архітектура, 2004.